

Recensionier.

För orgel:

Alb. Wideman: I templet. 180 koral-förspel dels med och dels utan koral-motiv. 2 häften à kr. 2:50. Abr. Lund-quists musikförlag, Stockholm.

Det är en kunnig och erfaren kyrko-musiker som här bjuder oss att taga del av en omfattande preludiesamling. Första häftets 90 förspel äro alla byggda på koralmotiv. Betecknande nog äro dessa de förnämligaste: koralmotivet ger här den välbehöfliga »kyrkotukt», som aldrig borde saknas i ett preludium. De flesta av våra vanligaste psalmer äro här väl tillgodosedda. Det andra häftet står alltså enligt anmälares mening icke på fullt samma musikaliska nivå men torde säkert för många fylla ett verkligt behov: här äro nämligen preludierna ordnade i alla för koralspelet tänkbara tonarter fr. o. m. C-dur, c-moll t. o. m. H-dur, h-moll, vilket givetvis medför stor praktisk fördel vid transponering av koral. Även bland dessa preludier finnas många förtjänta av ett högt vitsord; de präglas stundom av en stilens renhet och formens avrundning, som berättiga dem härtill. En viss liten svaghet för den plagaliska kadensens användande i slutfallet kanske kunde ha varit mindre framträdande men har dock i det stora hela ej så mycket att betyda. Det är att förvänta, att många av våra organister skola skynda sig att anskaffa denna — särskilt vad det gäller första häftet — ovanligt jämna preludie-samling, vilken jag innerligt hoppas skall få den stora spridning den helt säkert förtjänar.

Jacob Nyvall.

Instrumentalmusik.

Paul Luetkeman: Fantasien über Kirchenmelodien der pommerschen Re-formationszeit für fünf Melodieinstru-

mente. Bärenreiter-Ausgabe 449. Bärenreiter-Verlag, Kassel.

Detta häfte, som ingår i serien »Denkmäler der Musik in Pommern» och är utgivet av dr. Erdmann Werner Böhme, innehåller förutom en kort biografi över Luetkeman och allehanda musikaliska anvisningar prov på Luetkemans komposition i form av tre bearbetningar av pommerska reformationskoraler. Luetkeman, vilkens födelse- och dödsår ej äro närmare kända, härstammade från Kolberg och verkade i slutet av 1500-talet och i början av 1600-talet som stadsmusiker i Stettin och Frankfurt a. O. Mycket intresserad för evangelisk kyrkomusik har han komponerat flera kyrkomusikaliska verk. Föreliggande koralfantasier äro skrivna för fem melodiinstrument, stråk-, eller (och) blåsinstrument, ett eller flera i varje stämma. Ehuru inga mästerverk i kontrapunktiskt avseende äro dock dessa koralbearbetningar onekligen ganska intressanta såsom prov på reformationstidens musik i Pommern.

O. A.

Kyrkokonst.

Vivi Sylwan och Agnes Geijer: Siden och brokader. Sidenväveriets och tygmönstrens utveckling. En översikt. Stockholm 1931. Bokförlaget Natur och Kultur. Pris 10:— kr.

Bokförlaget Natur och Kulturs serie konstantverksböcker har nyligen rikats med ett intressant arbete om Siden och brokader. Författarinnorna äro amanuensen vid Röhsska museet i Göteborg Vivi Sylwan och föreståndarinnan för Pietas konserveringsanstalt, Agnes Geijer. Redan namnen borga för bokens höga kvalitet, och ett studium av densamma ger genast vid handen, att vi äntligen fått en svensk handbok om sidenväveriet, vilken kan uppfylla även

högt ställda anspråk både på vederhängtig text och goda reproduktioner.

Sidenväveriets äldre historia är författad av Vivi Sylwan. Hennes framställning slutar med den islamska och bysantiska produktionen under medeltiden. Fortsättningen, som på grund av ämnets art tilldrager sig större intresse, har Agnes Geijer till författarinna. Hon skildrar det italienska sidenväveriets historia från 1200-talet. Framställningen är klar och överskådlig, koncentrerad men ändå lättläst. Först ges en överblick av den romanska tidens produktion med dess starka beroende av bysantiska förebilder. På 1300-talet blir stilen friare, sirligare; gotiken bryter in. Dess beroende av kinesiska vävnaidsmönster, som tack vare de »tartariska» vävderna infördes till västerlandet, framhålles med skarpa. Sin blomningstid når det italienska sidenväveriet under 1400-talet.

De praktfulla granatäpplemönstren från denna tid känna vi lätt igen i många mässhakar i våra kyrkor. Vid sidan av denna italienska tillverkning står den spanska som den mest intressanta. Den mest bekanta i nyare tid är den franska under 1700-talet. Sådan stilen där utbildade sig, t. ex. i Lyon, sidenfabrikationens huvudort, är den helt motsatt den italienska: den är mera målerisk och livlig, färgen blir huvudsaken. Färgernas antal går ibland upp till ett halvt hundratal. Återigen kom Kina att spela en betydelsefull roll, denna gång tack vare de ostindiska kompaniernas starka import. Slutligen skildras den svenska utvecklingen i ett avslutningskapitel.

Ett stort antal bilder pryda boken. Man fäster sig vid att det svenska materialet fått användning i största möjliga utsträckning. Till huvudsaklig del är detta hämtat från kyrkoskrudar.

Bengt Cnattingius.

Meddelanden.

Musikbilagan. Såsom musikbilaga till detta nummer fogas en ny del av Evangelisk Tidegård: söndagens ottesång, Laudes. Med denna del finnas tre av de fyra stora bönetimmarna utgivna. För den dagliga tidebönen äro tillgängliga

laudes, vesper och completorium. För kyrkoårshögtiderna föreligga därtill: passionsvesper samt Ansgars- eller missionsvesper. Samtliga delar kunna erhållas från Diakonistyrelsens förlag till ett pris av 25 öre ex.

Kyrkokalender

för april månad.

För veckans morgonböner:

Fred. 1 april. Sv. psb. 106: 1, 2. 106: 3, 4.
Psalt. 22: 24—32. Rom. 1: 1—17.
Lörd. 2. Sv. psb. 110: 7, 8. 110: 9, 10.
Psalt. 65: 2—9. Rom. 1: 18—32.

FÖRSTA SÖNDAGEN EFTER PASK.

Högmässa: Psalmer: 111: 1, 2. 105. 110: 10. 108: 1—4. [104: 2—4. 153.] 106: 3, 4. Allmän Kyrkobön: Alternativ II. Hymn: I dödens band låg Herren Krist, Sättning enligt Zahn. (D.) Postludium: Mendels-

sohn: Fuga ur sonat nr. 2. (Edit. Peters.)

Aftonsång: Psalmer: 102: 2—4. 110: 7—10. 106: 3, 4. Postludium: Kickstat: Unser Herrscher, unser König (Choralvorspiele Band I. Kallmeyer.)

Vit skrud.

För veckans morgonböner:

Månd. 4. AMBROSIUS. Sv. psb. 112: 1, 2. 108: 4. Psalt. 103: 15—22. Rom. 2: 1—29.
Tisd. 5. Sv. psb. 111: 1. 111: 9, 10. Psalt. 34: 2—9. Rom. 3: 1—31.